

Episcopia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Particulari 15000 Lei
 Instituții 26.000 Lei
 Abonamente de sprijin . . . 40.000 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI
 EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.

Inserțiuni:

Pentru fiecare centimetru patrat
 câte 100 Lei
 Episcopia ort. rom. Caransebeș
 cont. C. E. C. Nr. 89.678.

Samariteanul modern

Suferințele sociale au fost totdeauna suferințe și ale Bisericii creștine. Religia, care se naștea pe malurile Iordanului, nu era a aristocraților și plutocraților, puțini la număr, ci religia celor mulți, săraci și năpăstuiți, religia celor suferinzi trupește și sufletește, religia celor nedreptățiți.

Dumnezeiasca înțelepciune a Domnului nostru Iisus Hristos a înțeles dela începutul venirii Sale în lume vaerul neadormit al durerilor omenești și li s'a dedicat lor în întregime, căutând să le molcomească.

Întreaga activitate a Domnului nostru Iisus Hristos, apoi a sfintei Sale Biserici, este dedicată operelor de asistență socială.

El însuși sărac, Mântuitorul a alinat suferințele săracilor; El însuși destinat jertfei celei crunte de pe cruce a vindecat tot felul de boale trupești și sufletești, presărând cu minuni toată Țara Sfântă; El însuși, neavând unde-și pleca capul, a hrănit gloatele înfometate și le-a adăpat cu apa cea vie...

În lumea păgână, în care activa acest Dumnezeu — Om adevărat, încă nu erau înțelese, în adevărata lor accepțiune, noțiunile cu o amplă rezonanță creștină, care erau vânturate de amvoanele Bisericii celei noi: libertatea, egalitatea, fraternitatea, noblețea muncii, sublimitatea moralei, etc. etc.

Au trebuit jertfe imense de strădăniile apostolești, scaldate de atâtea ori în sângele martiriei, pentru ca Biserica primară să fie cea mai ideală comunitate divino-omenească de ajutor reciproc în fața nevoilor vieții și a păcatelor ce ne copleșesc firea.

În acele vremuri de aur creștinul adevărat nu precupețea elemozina și mila față de aproapele în suferință, ci-l ajuta și-l îndruma efectiv.

Privirile sufletești însă ni se întorc cu neșpusă durere către actualitatea noastră, trăită de

fiecare dintre noi, în această jumătate de secol mai plină de catastrofe sociale decât întreaga istorie a umanității.

Războaiele mondiale au cernit întreaga omenire, lipsurile și mizeriile de tot felul au înfometat întreaga făptură umană, seceta și arșița au uscat izvoarele pământului și ale cerului, dezastrele de tot felul au slăbit și au îmbolnăvit nervii acestei omeniri, îndepărtată de marea ei binefăcător, Domnul nostru Iisus Hristos.

Un nou păgânism își fiutură aripile negre deasupra spiritualității contemporane, pentru care suferințele aproapelui nu sunt deschizătoare de drumuri pentru mari opere de asistență socială, pentru nemuritoare fapte de caritate creștină. Un egoism înspăimântător stăpânește omul, o sgârčenje odioasă închide pe fiecare între zidurile casei sale și cel suferind și bolnav, care are nevoie de-o întărire trupească, sau de-o îndrumare sufletească, moare părăsit în miezul acestui secol din care încă nu s'au stins ecurile bombe atomice.

Țara noastră este mai cu seamă lovită de crunta sabie a lui Marte și de pojarul secetei, care ne-a nimicît recoltele acestor din urmă ani; Țara noastră are nevoie, ca niciodată, de Samariteni moderni, care să se dedice tuturor operelor de asistență socială, cu o abnegație totală.

Biserica și preotul știu, cei dintâi, suferințele credincioșilor, când sunt bolnavi și mor, când sunt înfomețați și n'au, când sunt suferinzi și lipsește doctorul... Ea veghează atentă și trebuie să fie la datorie, cu sfatul și cu ajutorul, așa cum era, pe vremuri, Domnul nostru Iisus Hristos.

Biserica ortodoxă trebuie să se dedice unei asistențe sociale efective, altfel dezertează dela misiunea ei și-o vor copleși spinii și bălăriile, ca pe-un ogor nelucrat.

Prof. Dr. Petru Rezuț

Limba liturgică

în

Biserica românească din Banat

I

Neamul românesc nord- și sud-dunărean s'a născut creștin. Timpul creștinării coincide cu timpul formării lui ca popor nou, din amestecul autohtonilor traco-geto-daci cu Romații cuceritori. Marele scriitor latin din Cartagena, *Tertulian* [† 223], la începutul sec. III, în opera sa apologetică *Contra Iudaeos*, între neamurile „supuse lui Hristos Dumnezeu“ și la care „domnește numele lui Hristos“, amintește și pe *Daci*, sub care nume strămoșii noștri daco-romani sunt cunoscuți la diferiți scriitori străini încă multe secole după cucerirea Daciei de către Traian.

Deodată cu limba latină vulgară [*lingua rustica*] — probabil soră bună cu limba *dacă*, ambele aparținând aceleiași familii mari de limbi indoeuropene¹ —, Dacii monoteiști, închinători cu cernici ai zeului lor suprem *Zalmoxis* [*Ζάλμοξις*] au fost foarte accesibili noii credințe religioase, răspândită la început, sporadic, mai mult la orașe și în cetăți, prin legionarii și veteranii creștini, aduși *ex toto orbe romano*, și așezați, de împăratul *Traian* și de urmașii lui, în Dacia. La 274, când *Aurelian* [270-275] își retrage legiunile și funcționarii în sudul Dunării, întemeind acolo Dacia Aureliană [Dacia Mediterranea și Dacia Ripensis], deși procesul de formațiune și încheiere al noului popor daco-roman nu se încheiase definitiv, totuși opera de creștinare era aproape terminată.

Sub dominația Barbarilor, Sarmați, Goți, Huni, Gepizi și Avari — aproape toți federați și clientelari ai Împăraților romani sau romano-bizantini din Constantinopol sau Roma Nouă² — creștinismul din Dacia pune stăpânire pe inima strămoșilor noștri, se întărește și se organizează pe baze canonice, cu preoți și episcopi, cu biserici și mănăstiri. Edictul dela *Milan* din anul 312, dat de Sf. Constantin cel Mare [306-337] împreună cu cumnatul său *Liciniu*, împăratul din Răsărit, punând capăt persecuțiilor sângeroase, care au făcut să se verse sângele curat și nevinovat al creștinilor aproape trei secole, și acordând libertate de conștiință și de manifestarea afară în sentimente lor religioase,

deci libertatea absolută a cultului religios creștin, permite slujitorilor Bisericii și credincioșilor ei să iasă din catacombele subterane și întunecease la lumina, să-și ridice biserici monumentale.

Efectele acestui edict împărătesc al primului împărat creștin s'au resimțit adânc nu numai în lăuntru graniței vastului imperiu, ci și în *Dacia Malvensis* [cum s'a numit Banatul împreună cu Oltenia în era romană], pe care împăratul Constantin cel Mare a reanexat-o, împreună cu *Transdanuvia*, la Imperiu.³ Podul zidit de el peste Dunăre, la *Celei* [jud. Romanați], a fost semnul văzut al *revenirii* dominației romane la Nord de Dunăre.⁴ Ruinele basilicei antice romane cu baptisteriul din fața ei dela *Morisena* [Cenadul de azi, jud. Timiș-Torontal], durată din cărămizi de factură romană, purtând sigiliul legiunei XIII Gemina [Leg. XIII Gem], stau până azi mărturie că în sec. IV — când, după părerea arheologilor și istoricilor germani și maghiari, a fost ridicată această basilică⁵ —, Banatul se bucura de ocrotirea directă a împăratului creștin, care a acordat sprijin nelimitat Dacoromanilor să-și desăvârșească organizația lor bisericească. Inelul creștin, din sec. IV-lea, aflat la *Mehadia* [Ad Median]⁶, reprezintă o nouă mărturie că creștinismul a prins rădăcini pretutindeni în Banat, precum el a prins rădăcini pretutindeni în Dacia Traiană, la Napoca [Cluj], la Potaissa [Turda]⁷, sau la Biertan⁸ și în alte localități din Dacia Porolissensis și Apulensis.

În sec. V-lea, când apar în câmpia Dunării primele roiuri ale diverselor triburi slave, Dacoromanii nu numai că erau de mult creștini, dar își aveau consolidată și organizația bisericească pe baze canonice. Documente scrise de istorici contemporani, privitor la creștinarea Dacoromanilor și la organizarea Bisericii lor din Dacia Traiană, nu ni s'au păstrat. Mărturie însă despre prezența lor aici pe timpul stăpânirii Hunilor ne dă retorul *Priscus*, la anul 448, cu prilejul călătoriei sale la curtea lui Atila dela *Morisena*, ca ambasador al împăratului *Teodosie II* [408-450]. La banchetul oferit de „Biciul lui Dumnezeu“, înfățișat de istoricii unguri ca bărbat foarte religios, s'a vorbit și în limba *ausonă*,

3. *Ibidem*, pp. 4-6.

4. *Ibidem*, C. Daicoviciu, *La Transilvania nell'antichità*, Bucurest, 1943, pp. 189, 193.

5. Juhász-Kálmán, *A csanádi püspökség története*, Makó 1930, p. 63.

6. I. Barnea, *Contribuții la studiul creștinismului în Dacia* 3. *Inelul creștin de aur dela Mehadia*, în *Revista istorică română*, vol. XIII fasc. III, p. 38.

7. Vasile Pârvan, *Contribuții epigrafice la Istoria Creștinismului daco-roman*, București, 1911, pp. 77-78; C. Daicoviciu, o. c., pp. 137, 191.

8. C. Daicoviciu, o. c., p. 216; I. Barnea, I. c., 2. *Monogramul dela Biertan*, rev. cit., pp. 32-38.

1. Th. Capidan, *Limba și Cultură*, București, 1943, pp. 108-120, 123-138.

2. Ion I. Nistor, *Bizantinii în luptă pentru recucerirea Daciei și Transdanubiei*, București, 1943, p. 2.

adică în limba latină vulgară [*auson* dela *Ausonia*, provincie antică în Italia].⁹ Iar cronicarul ungar *Simon de Keza* scrie în sec. XII-lea că Valachii [nume sub care încep să fie cunoscuți Românii de istoricii bizantini mai întâiu și apoi de învățații slavi și germani] de bună voie au rămas în Panonia sub stăpânirea Hunilor: „*Blachis qui ipsorum [Romanorum] fuerunt pastores et coloni, remanentibus sponte in Pannonia*“.¹⁰

Dar mai de preț decât aceste mărturii istorice, contemporane ori mai târzii, susceptibile la diverse interpretări, ni s'a păstrat un document viu, a cărui autenticitate nu poate fi pusă la îndoială de niciun savant: *limba noastră vie* abundă de cuvinte de origine latină, prin care noi, Românii, exprimăm noțiunile fundamentale ale credinței creștine: Dumnezeu, lege, credință, cruce, botez, biserică, Duminecă, sărbătoare, Crăciun, Botez, Florii, Paști sau învierea Domnului, Rusalii, Înălțarea Domnului, Sântă Măria Mare, [Sân-Petru, Sân-Giorz, Sân-Medru, Sân Vasii], Taierea capului sf. Ioan Botezătorul, Sâmbăta morților, Ajunul Crăciunului, îngenunchiere, blestem, testament, rugăciune, închinare, păgân, răposare, mort, înmormântare, morminți, cimitir, a judeca, judecător, drac, cununie, logodnă, necredincios, păcat, iertare, Tatăl nostru, Domnul Dumnezeu, de ajun, etc.

O creștinare târzie, sub influență bulgaro-slavă, cum vrea istoricul rus *Golubinsky*, ne-ar fi învățat să rostim acești termeni, și mulți alții neamintiți aici, în înfățișarea lor slavo-sârbească, și anume: Bog, zakon, vira, krst, krštenie, tkva, Nedelia, praznik [și svetkovina, a sârba, a sărbătorii], Bojici [Crăciun], Bogoiavlenie [Botez, Bobotează], Tveti [Florii], Uskrs [Învierea], Voskresenie Hristovo [Învierea lui Hristos, Paști], polon. Zmartwychwstanie sau pop. Wielkanoc [Învierea din morți sau Noaptea lungă], ucrain. Velkden [Ziua lungă]¹¹, Duhovi [Rusalii] sau Pedesenita [Rusalii, Pogorirea Sfântului Duh, Cincizecimea], Vasnesenie Gospodne [Înălțarea Domnului], Gospoiina Velika [Sântă Măria Mare], Usekovanie [Taierea Capului Sf. Ioan], Zadușnițe [Sâmbăta morților], Badnii dan, kleknuti=kletva, zaveštaiși=oporuka [testament], molitva, sklonost, neznabojaț, pokojnik [răposat],

9. B. I. P. Hașdeu, *Românii Bănățeni, din punctul de vedere al conservatorismului dialectal și teritorial*, București, 1896, pp. 38-42, 44 și urm.; cf. Dr. Gh. Cotoșman, *Biserica românească din Banat înainte de venirea Ungurilor în Europa*, în rev. *Altarul Banatului*, Caransebeș [Iulie-August] 1946, pp. 163-164.

10. *Chronicon Hungaricum*, IV, §1, ed. G. Popa-Lisseanu, în *Fontes Historiae Daco-Romanorum*, IV, București, 1935.

11. Pentru numirea *Paștelui* în limbile poloneză și ucraineană, comunicarea d-lui *Wladyslaw Sieniatowicz*, tipograf, Caransebeș.

smut [moarte], skonciati [a muri, răposa], umreti [a muri], sprovod, sahrana, pogreb [înmormântare], groblie [cimitir], osuditi, presuditi și suditi [a judeca], sudaț, viag, giavo [drac], brak=vencianie [cununie], zaruciti=obruciti [a logodi; la logodnă în Banat se zice *credință*], neveran, krivița, oproštenie, ocienaș, Gospod Bog, postan, etc. [*Милан Николит, Српско-Румунску Речник*, Timișoara, 1935, la locurile respective, — și Calendarul sârbeș].

Termenii latini din vocabularul nostru religios-bisericesc și rugăciunea domnească „Tatăl nostru“ și Crezul sau simbolul niceo-constantinopolitan, ambele compuse, în românește, numai din cuvinte de origine latină, postulează în mod necesar adevărul istoric că în Biserica Dacoromanilor la început s'a oficiat *Sânta* [lat. *sanctus*, ca în cazurile *Sân-Giorz, Sân-Vasii, Sân-Medru, Sântă Maria*] *Liturgie* în limba latină, probabil chiar în latina vulgară, vorbită de ei. Cuvântul *liturgia* [*λεειτουργία*] întrebuintat și azi, alături de termenul *missa*, în Biserica romano-catolică, este de origine grecească [din *λαός* sau *λαῖος*, popor, sau *λαῖος*, public, și *εργον*, acțiune, și însemna la Athenieni un serviciu public religios sau profan], precum grecească este și partea a doua din liturgia sau *missa* catolicenilor: *Kyrie* și *Gloria in excelsis*¹². Insuși cuvântul *ecclesia*>biserică [însemnând *comunitatea* credincioșilor și *locușul* de închinare], introdus la toate popoarele neolatine din Apus, este de aceeași origine greacă — *ἐκκλησία*.

Se știe că Romanii au împrumutat dela Greci odată cu civilizația și cultura și cei mai mulți termeni din domeniul religios și cultural. Zeii Romanilor sunt deasemeni copia zeilor grecești, dar cu nume schimbate.¹³ În Roma până și în sec. III-lea întâlnim chiar papi erudiți, ca *Ipolit* [217-235], care și-au scris operele în grecește.¹⁴ În această limbă au predicat Sf. Apostoli Evanghelia Domnului. Greaca comună, *κοινή διάλεκτος*, a fost limba de circulație, de înțelegere alături de latina vulgară, comună, *lingua rustica*, vulgaris, în întreg imperiul roman. Dominanță a rămas apoi latina, adoptată de popoarele supuse Romei, printre acestea au a se număra și Geto-Dacii dela Nord, cu frații lor din diversele triburi ale marelui neam al Tracilor din sudul Dunării, fluviu care a reprezentat artera de circulație a sângelui și năzuințelor unuia și aceluiași popor traco-geto-daco-roman.

12. L'Abbe R. Aigrain, *Ecclesia*, Paris, 1933, pp. 221.

13. *Ibid.*, p. 744.

14. J. Tixeront, *Précis de Patrologie*, Paris, 1934, p. 168.

PROBLEME RELIGIOASE

Pastorație adevărată în lumina Sfinților Părinți

Sf. Ioan Gură de Aur în cartea sa „Despre Preoție” spune următoarele: „Preoția N. T. e cu mult mai presus decât preoția V. T. Preoții V. T. aveau numai puterea de a constata boala, a adevăra însănătoșirea și apoi a aduce mulțumiri și jertfe pentru cei vindecați; în schimb preoții N. T. sunt chemați nu numai să constate necurăția trupească, ci să alunge cu desăvârșire și necurăția sufletească. De aceea și diferența între preoția V. și N. T. e atât de mare, ca între viața noastră pământească și cea cerească” (pag. 418-419).

Preotul N. T. al legii darului, ca păstor de suflete este obligat a împrăștiă întunecul necredinței și neștiinței religioase, a pornirilor rele, a deschide ochii celor orbiți sufletește, a arăta lucrurile în lumina lor adevărată, a lumina viața launtrică a fiecărui om...

Și precum lumina e o sursă încălzitoare și de viață făcătoare așa și păstorul are datoria de a încălzi sufletele cu dragostea sa, a răspândi ideile și adevărurile dreptății și binelui între oameni, a da viață lumii launtrice, și a învia pe om din moartea spirituală spre viața vecinică. (Iez. c. 34).

În multe locuri preotul este comparat cu păstorul de oi, însă zice că poate fi și o greșală, fiindcă dacă o oie sau și mai multe rătăcesc, sau se abat din cale, atunci păstorul strigă tare și cu asprime, și oile rătăcite la auzul strigătului — mai mult de frică decât din dragoste —, se întorc. Nu tot așa se întâmplă cu păstorul de suflete. Căci omul, dacă se depărtează de la calea adevărată, de la credința creștinească, apoi preotului ca conducător de suflete, care trebuie să conducă turma lui Hristos în duhul Evanghelic, i-se deschide un mare teren de muncă, fiindcă el n'are dreptul să-l reîntoarcă pe om la calea adevărată prin amenințări, prin frică sau cu sila, ci numai cu duhul blândetei să-i deschidă ochii în așa fel, încât rătăcitul să vadă și cu inima și cu sufletul calea adevărată. (p. 409-410).

Un model de pastorație curată ne arată sf. Ioan în viața și activitatea SS. Apostoli: „Ei —

spune Marele Ierarh — se coborau la cei slabi și neputincoși, împlinind cuvintele Ap. Pavel: Pentru iudei m'am făcut ca un iudeu, ca pe iudei să-i dobândesc; celor de sub lege, ca un supus legii m'am făcut, celor neputincoși, ca un neputincios, ca pe neputincoși să-i dobândesc. Tuturor toate m'am făcut, ca oricum pe vreunii să-i mântuesc. (I. Cor. 9, 19-23).

La fel trebuie să fie și preotul. Cel ce stă pe vârful muntelui, de va sta permanent acolo și nu va coborî niciodată jos, nu va putea niciodată ridica pe cel ce stă în vale; trebuie deci ca el să se coboare jos și să dea ajutor, ca și acela să se urce sus.

Pentru aceasta, apostolii se coborau de la înălțimea vieții evanghelice, ca să-i ridice pe iudei de la viața josnică la nivelul vieții evanghelice. Tot așa fac și doctorii: mâncarea care se dă bolnavului, mai întâiu ei o gustă, nu pentru că au nevoie de ea, ci pentru că controlându-o, vindecarea să fie mai sigură“. Deci lucrarea pastorală trebuie să fie lipsită de măsuri silnice și aspre, precum e și însuși creștinismul. Dumnezeu nu cu sila ne duce la mântuire, ci ne-a lăsat voința. Ea trebuie să aducă creștinilor mângâiere în zile de necaz și de durere (I. Petru 4, 14; Tesal. 5, 14).

Mijloacele mai de seamă de care se poate servi preotul în conducerea păstoriților săi sunt: 1. Cuvântul păstoresc, 2. viața exemplară și 3. rugăciunile. Nu cred că metoda de pastorație silnică ar întrece aceste trei mijloace!

Iar pentru că morala să aibă mai multă influență asupra păstoriților, păstorul de suflete trebuie să fie predicator. Predicarea cuvântului dumnezeesc e obligamentul moral al fiecărui păstor. (I. Cor. 9, 16 și pag. 445 „Despre preoție“). Cuvântul preotului care arată voia Domnului, singur fără influențe din afară, e cuvânt judecător (Ioan 12, 48). Sf. Ioan zice: „Noi nu-i descoperim în ochii tuturor pe cei păcătoși ca să iasă la iveală păcatele lor, ci propunându-le învățătura cea pentru toți, lăsăm la conștiința ascultătorilor ca fiecare să-și aleagă din cele spuse ceea ce corespunde cerințelor sufletești.

Noi, păstorii sufletești, după învățătura noastră, condamnăm viciile, laudăm virtutea și înfrânarea, osândim îngâmfarea și desfrâul, preamărim blândețea; însă lăsăm la binevoiața fiecăruia de a-și alege pentru sine, ce e folositor pentru mântuirea sa (pag. 445). Cuvântul e un dar care cu nimic nu se poate compara (Timotei 4, 16).

Și dacă acest dar este atât de mare și folositor pentru omenire, atunci păstorul de suflete are datoria morală de a-l împrăștiă cu vreme

și fără vreme, ca să fie responsabil înaintea lui Dumnezeu nu el, ci cei cărora le-a propovedit.

Sf. Ioan în convorbirea cu poporul din Antiohia (pag. 16, 17) zice: „Nici când nu voi conțeni a predica, cu toate că nimeni nu mă ascultă.

Eu sunt învățător și datoria mea este de a învăța. Pe nimeni nu voi îndrepta? Și apoi ce? Eu în orice caz voi fi răsplătit! Precum izvoarele apelor curg și atunci când nimeni nu bea din ele, sau nu se folosește de ele, așa și predicatorul, dacă nimeni n'ar îndeplini din cele spuse de el, totuși e obligat de a spune cuvântul mai departe. Căci nouă, celor ce am primit de a sluji cuvântului, ni s'a dat de bunul Dumnezeu legea: nicicând să nu lăsăm lucrul nostru, să nu tăcem chiar și în cazul când nu ne-ar asculta și ar fugi“. Este încă de mare trebuință ca păstorul de suflete să nu fie numai îndrăzneț, când va condamna pornirile rele, ci să întrebuițeze cuvântul dragostei și blândeței, ca nu biciuind neajunsurile cu asprime să alunge turma afară din staul. Dacă preotul este câteodată obligat ca în predică să condamne o anumită alunecare dela calea adevărată, atunci s'o facă cu multă grijă, nu cu mânie, nu cu ură, sau cu vrăjmășie, ca un inamic. Ci cu dragoste, prin compătimire și părere de rău, cu răbdare și stăruință, cu duioșie și lacrimi, căci mai ușor va putea atrage și revindeca sufletul disperat.

„Ca un mijlocitor între Dumnezeu și oameni, păstorul să-și ia îndrăzneala de a se ruga pentru păstorii săi înaintea Sf. Mese, ca să se miluiască și să ierte Dumnezeu păcatele celor vii și celor adormiți.“ (pag. 419).

Ierom. Epifanie

Moartea prin oraș

Populația acestui oraș are două margini, două porți: una de intrare și una de eșire, nașteri și morți.

Amândouă aceste fenomene se desfășoară pe necunoscut, sau în cercuri restrânse de cunoștinți.

Din când, în când, sau aproape zilnic, străzile orașului sunt străbătute de trăsura ne-

gră mortuară, înconjurată de câte un grup îndoliat și plâns.

Trecătorul, sau plimbătorul descoperit — și în ultimul timp mai mult nedescoperit — privește o clipă, sau poate chiar gândește o clipă la scurtimea vieții și sfârșitul omului...

Dar cortegiul a trecut, uitarea s'a așternut și gându-i cu ținuta-i se cufundă iar în fluxul vieții pământești zilnice.

Creeri după creeri râvnesc, caută, luptă pentru măririi, pentru averi, pentru plăceri.

Pe toate acestea într'o zi — și sigur fără excepție — fiecare le vom duce alături de noi în frăsura neagră la locul de înfrățire al tuturor, unde fără deosebire avem loc unul lângă altul în liniște, nu în războaie, în ură și frământări.

Pe prima poartă a intrat cel în căruță purtat, ca de altfel viața de pe întreg globul pământesc. N'a crezut însă că va mai ieși, cum aproape toți credem, ceea ce și trecătorul nu vrea să-și închipue, căci de aceea și-a adunat averi, a manevrat după întâietate, a ucis, a urât și s'a ostenit peste lege.

Iată-l acum ajuns în înțelepciunea scripturii „Deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciune!“ Și după legea vecinică iese și pe cea de a doua poartă.

Il vor pomeni doi, sau trei semeni, timp de o generație, sau două, și apoi uitat rămâne...

Credința doar, Biserica singură vecinic se va ruga în slujbele sale pentru toți cei întru Hristos adormiți părinți și frați ai noștri, cari zac aicea și pretutindenea.

Gândește-te la moarte ureștine și întărește Biserica prin purtarea, cuvântul și cu tot sufletul tău!

I. Câmpianu

Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor care nu lipsește niciodată în nevoi. Deaceea, nu ne temem, chiar dacă s'ar zgudui pământul și s'ar clătina munții în inima mărilor. (Ps. XLVI, 1-2).

Lucrarea Oastei Domnului în eparhia noastră

După marea adunare a „Oastei Domnului“ condusă de P. S. Sa Episcopul nostru Veniamin, în 16 Iunie a. c. la „Piatra Scrisă“ de lângă Armeniș, vrednicii și devotații ei membrii, au pornit la lucru cu imbolduri noi și cu spirit avânt.

Plugul Oastei Domnului trage brazde adânci în ogorul eparhiei noastre, desțelenind sufletele și transformând multe paragini în adevărate „grădini duhovnicești“.

Steaguri noi poartă ostașii pe drumurile misiunii creștine. Văile Banatului răsună de imnele lor religioase. Sufletele celor care și-au părăsit zestrea de dreaptă credință se cutremură. Cei slabi și șovăelnici se întăresc... Din toate colțurile eparhiei ni se vestesc mari bucurii duhovnicești...

Prin întreaga ei acțiune, Societatea misionară ortodoxă „Oastea Domnului“, se înșirue în rândul luptătorilor care îndeamnă la trezire pe cei apăsători și la luptă după rânduială pe cei abătuți, prin metoda convingerii și a pilduirii cu viața, după cum ne spune însăși Pravila Oastei. Și toată forța lor, toată însuflețirea ostașilor, izvorăște din dragostea care „nu caută ale sale“, din dragostea care „toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjuește, toate le răbdă“ (I Cor. 13, 7) *Flacăra entuziasmului misionar al ostașului se alimentează din focul dragostei lui Hristos care nu piere niciodată.*

Cu această dragoste au pornit ostașii din eparhia noastră la lucru de zidire nouă.

Pentru a strânge cât mai mult legăturile dintre cercurile și despărțămintele Oastei, prin conducerea centrală a secției eparhiale, se simte mult lipsa unei foi serisă de ostași și pentru ostași.

Greutățile în care trăim acum, ne împiedică să realizăm această dorință, care ne-a fost exprimată de numeroși ostași. Până la împlinirea acestui gând însă, vom rezerva în fiecare număr din Foaia Diecezană câte o pagină pentru mișcarea Oastei Domnului. În această pagină ostașii se vor cunoaște unii pe alții, își vor cunoaște și aprecia faptele, își vor comunica simțirile și gândurile închinare misiunii la care de bună voie s'au prins a lucra. În fiecare număr din Foaia Diecezană, vom publica îndrumări pentru ostași, știri și fapte din bogata lor activitate.

Rugăm C. Preoți să comunice acest lucru tuturor ostașilor și să ne înainteze rapoarte scurte, pentru toate faptele și manifestările vrednice de a fi publicate.

Prot. Dr. Marcu Bănescu

INFORMAȚII

Sfințiri de biserici. P. S. Sa Episcopul nostru Veniamin va sfinți în zilele de 26 și 27 Oct. a. c. bisericile din Bătești și Surducul-mic, jud. Severin.

Sfințirea monumentalei Catedrale a Banatului din Timișoara, s'a făcut Duminică, în 6 Oct. 1946, cu neobișnuit fast, în prezența Majestății Sale Regelui Mihai I. și a membrilor Inaltului Guvern în frunte cu Dl Dr. Petru Groza, prim-ministru, de către următorul arhieresc sobor: I. P. S. Sa Nicodem, Patriarhul României, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, PP. SS. LL. Veniamin al Caransebeșului, Vasile al Timișorului, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Nicolae al Orăzii și P. C. Prot. Dr. P. Țurca, I. Gheția, I. Crăciunel, Dr. T. Coșeriu, Dr. V. Vlăduceanu-Timișoara, S. Seculin-Arad, Dr. G. Cotoșman-Caransebeș, A. Bocșanu-Vinga și soborul diaconilor.

Zeci de mii de suflete au încălzit rugăciunile către Tatăl ceresc împreună cu soborul, pentru sfințirea acestei mărețe realizări spirituale a Banatului.

Vizită arhierescă. Prea Sf. Păr. Episcop Nicolae Colan al Clujului, cu ocazia sfințirii catedralei din Timișoara, a făcut o vizită Prea Sf. nostru Păr. Episcop Veniamin, cu care este consătean și Consiliului nostru eparhial. Cu această ocazie a vizitat tipografia, librăria, compactoria și muzeul nostru eparhial.

Deschiderea anului școlar la Academia noastră teologică Duminică în 29 Septembrie a. c. s'a făcut, într'un cadru festiv, deschiderea anului școlar 1946/47, la Academia Teologică din Caransebeș. Profesorii și studenții Academiei au invocat în biserică noastră catedrală harul divin dătător de înțelepciune și putere de muncă. Serviciul „Chemării Duhului Sfânt“ a fost săvârșit de P. C. S. Prot. Dr. Zeno Munteanu, rectorul Academiei, Prot. Dr. Gh. Cotoșman și Pr. O. Tursa spiritualul Academiei.

După această rugăciune, profesorii și studenții s'au adunat la Academia Teologică, unde s'a făcut sfințirea apei stropindu-se sălile de curs.

P. C. Sa Păr. Dr. Z. Munteanu a rostit o substanțială cuvântare, despre sublimitatea chemării preoțești.

P. C. Sa a arătat felul cum au înțeles această chemare marii preoți ai Bisericii creștine, din priniele veacuri ale creștinismului. În cuvinte de părintescă dragoste apoi P. C. Sa a făcut apel la conștiința viitorilor slujitori ai altarelor, îndemnându-i să-și controleze cu toată scrupulozitatea adâncurile sufletului, înainte de a primi taina preoției.

În numele P. S. Sa Episcopului Veniamin care era călătorit și a Consiliului eparhial a vorbit P. C. S. Prot. Ic. Sfor.

Ancușa, consilier referent, adresând studenților cuvinte R. G. de îmbărbătare și prețioase sfaturi din bogata experiență a P. C. Sale.

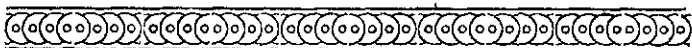
Luni în 30 Septembrie a. c. au început cursurile.

Mulțumire. Parohia ort. rom. Zlagna prin preotul său A. Lazăr, aduce calde mulțumiri tuturor credincioșilor în frunte cu Dl. dir. școlar S. Murariu care a colectat până în prezent suma de 4.600.000 Lei pentru zugrăvirea și pictarea sf. biserici; precum și următorilor credincioși pentru icoanele plătite spre a fi zugrăvite: 1. S. Murariu inv. 600.000 Lei, 2. Ion Negrei 400.000 Lei, 3. Z. Oprea 400.000 Lei, 4. C. Bordeți, 400.000 Lei, 5. Preotesele Elvira și Ana Lazăr 1.000.000 Lei.

Icoanele au fost pictate de pictorul diplomat P. Lazăr fiul parohiei Zlagna, în stil neo-bizantin.

În școlile secunare învățământul religios a fost redus la o oră săptămânal pentru clasele I-IV-a. Iar din clasele VII-VIII-a a fost complet scos.

Carnetele de călătorie C. F. R. sunt valabile în forma în care se găsesc, până la 31 Dec. 1946.

PARTEA OFICIALĂ

Ordin circular

către toate P. On. oficii protopopești și On. Oficii parohiale

Nr. 5088 B. ex. 1946

Adunarea recoltei din anul curent 1946 fiind spre sfârșite, ne vedem îndemnați să atragem din nou atențiunea P. On. Oficii protopopești și On. Oficii parohiale asupra ordinelor noastre Nr. 946 B. 1946 și 3953 B. 1946, privitoare la înființarea „fondului eparhial de ajutorare” și colecta orânduită pentru dotarea și alimentarea acestui fond.

Secerișul și al celor mai târzii produse agricole de toamnă este spre terminat. Cucernicii Preoți vor da deci zor pentru terminarea colectei și până cel mult la **15 Noembrie a. c.** o vor încheia.

Unde din cauza secetei din anul acesta, recolta de cereale este slabă, se pot iniția colecte în bani.

Încheindu-se colecta, cerealele și celelalte produse agricole ce s'au adunat, din considerare la greutatea și cheltuielile mari cu transportul, precum și avându-se în vedere restricțiile în viitoare privitoare la circulația produselor agricole, nu se vor mai centraliza la P. On. Oficii protopopești, ci Cucernicii Preoți, de acord cu Consiliul și Epitropia parohială, vor proceda la valorizarea lor în comună și rezultatul colectei

On. Oficii parohiale îl vor înainta în bani gata P. On. oficiu protopopesc până la **30 Noembrie a. c.**

Unde sunt mai mulți preoți într'o comună, fiecare preot va înainta separat coala de colectă purtată de dânsul, pentru ca astfel să se poată constata râvna și aportul fiecărui preot.

P. On. Oficii protopopești, la rândul lor centralizând rezultatul colectelor din protopopiat, îl vor înainta Consiliului eparhial până la 10 Decembrie a. c., pe lângă un tablou rezumativ, la care se vor anexa coalele de colectă din fiecare comună și parohie.

De încheiere, ținem să apelăm din nou și cu toată căldura inimii noastre, la simțul de jertfă și de datorie al Cucernicii Preoțimi parohiale. Vremurile sunt grele și nevoile din zi în zi tot mai mari sunt. Ni-se cere tuturor multă jertfelnicie și misionarism intens. Trebuie să ne coborâm în mijlocul nevoilor și suferințelor celor mulți. Nu ne îndoim de jertfelnicia și de simțul de datorie al Cucernicilor noștri preoți și avem convingerea că nu se va găsi nici un slujitor al altarului, care să nu răspundă cu râvnă și însuflețire la chemarea noastră, menită să aline multe suferințe și să șteargă multe lacrimi.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial, ținută în 4 Octombrie 1946.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușa

NOTE OFICIALE

No. 3955 B. 1946

Profesorul de teologie Prot. Dr. Gh. Cotoșman lucrează și se străduiește să scoată de sub tipar o operă de mare valoare pentru viața noastră religioasă și națională din Banat: Istoria vieții religioase și naționale a Românilor din Banat. Cum întru desăvârșirea acestei opere P. Cuc. Sa are nevoie de material documentar, care într'o bună parte se găsește în vechiile noastre arhive parohiale, invităm Cucernica noastră preoțime parohială ca să dea tot sprijinul său aici numitului profesor întru adunarea materialului istoric de care are nevoie și oridecâteori se va prezenta în vre-o comună, sau va cere, să-i pună la dispoziție arhiva parohială, sau să-i trimită datele cerute.

Caransebeș, din sed. cons. eparhial, ținută în 2 August 1946.

Episcop:
† **Veniamin**

Consilier referent:
Romul G. Ancușa

Nr. 5086 B. 1946.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că data examenului de promovare se fixează pe ziua de Joi 28 Noemvrie a. c.

Preoții cari au împlinit 5 ani de activitate pastorală în parohie și doresc a se supune acestui examen, își vor înainta cererile adresate Consiliului eparhial, prin Oficiile protopopești, până la 15 Noemvrie a. c., anexând următoarele acte:

1. Extrasul de botez.
2. Diploma de absolvire a școlii secundare, sau a seminarului teologic.
3. Absolutorul dela Academia teologică, sau diploma de licență în teologie.
4. Certificatul de calificare preotească.
5. Actele prevăzute în art. 3-5 din Regulamentul pentru examenul de promovare.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial, secția adm. bis; ținută în 4 Octomvrie 1946.

Episcop: **† VENIAMIN** Consilier referent: **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușă**

Nr. 5087 B. 1946

Se aduce la cunoștința tuturor celor interesați că examenul de calificare preotească, sesiunea ordinară, se fixează pe ziua de Miercuri 27 Noemvrie a. c.

Candidații cari doresc să se prezinte la acest examen, vor avea să-și înainteze cererile lor, adresate Consiliului eparhial, până la 15 Noemvrie a. c., anexând la cerere următoarele acte:

1. Extrasul de botez.
2. Diploma de bacalaureat, sau diplomă de absolvire a seminarului teologic.
3. Absolutorul dela Academia teologică, sau diploma de licență în teologie.
4. Certificat despre modul cum și-a petrecut timpul și funcțiunile ce le-a ocupat dela terminarea studiilor teologice și până astăzi.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial, secția adm. bis., ținută la 4 Octomvrie 1946.

Episcop: **† VENIAMIN** Consilier referent: **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușă**

Concurs

În baza decisului Venerabilului Consiliului eparhial No. 3773 B. din 1946 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diece-

zană” pentru ocuparea postului de paroh în parohia a II-a, de clasa II din parohia Fârdea cu filia **Hauzești**, tractului Făgetului, rămasă vacantă prin moartea preotului Emilian Damșa.

a) Beneficii:

1. Sesiunea parohială în estenziune de 30 jug. pământ arător și fânețe.
2. Un intravilan de 1200 stj. □
3. Venitele stolare uzitate.
4. În lipsă de casă parohială, preotul ales se va îngriji singur de locuință.

b) Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preotești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele către stat și comună cad în sarcina noului preot ales.

Cei ce doresc a ocupa acest post întrucât vor avea calificarea pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea arhierescă să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial din Fârdea prin P. On. oficiu protopresbiteral al tractului Făget și a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nici de cum în ziua alegerii.

Fârdea, din ședința consiliului parohial ținută la 23 August 1946.

Președinte: **George Garoiu** Notar: **Petru Juraton**
Nr. 337/1946

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral

Ioan Muntean
protopresbiter

Nr. 4416 B. 1946.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceeași în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddo 3 Martie 1914 și respectiv 14 Aprilie 1914, ridicat la valoare de concluz sinodal, cu concluzul Nr. Protoc. 33/1914, precum și avându-se în vedere decisiunea P. Ven. Consistoriului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a donațiunii preotești.

Caransebeș, din șed. Cons. eparh. ținută la 4 Octomvrie 1946.

Episcop: 1—2 Consilier referent:
† VENIAMIN **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușă**

Croitoria „Lumii Elegante”

confeccionează tot felul de costume, paltoane, pardisii de damă și bărbătești, cu un preț convenabil și la timp.

Aurel Martin
Caransebeș str. Episcop Popasu No. 19